

# ZOMBOR és VIDÉKE.

## TARSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

**ELŐFIZETÉSI DÍJ.**  
 Helyben készve  
 Egész évre ..... 8 frt.  
 Fél évre ..... 4 -  
 Negyed évre ..... 2 -  
 Hirdetéseket és nyilvántartási költségeket a kiadónak a közlőnyvonal melletti árjegyzék szerint számít.  
 Kiadó hivatal:  
 Nadasch, Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomtatás a városi ház épületében, hozzá az előfizetések és hirdetések küldendők.

**ELŐFIZETÉSI DÍJ.**  
 vidéken postán küldve:  
 Egész évre ..... 8 frt 60 kr.  
 Fél évre ..... 4 - 30 -  
 Negyed évre ..... 2 - 15 -  
 Hirdetéseket lapunk számára a fentebb valomint minden nagyobb kiadónál hirdetési iratok elvállalnak.  
 Szerkesztőnek írodás: Sütő-utca us a csendes-utca sarkán, Hofneder-féle házban hívó minden a lap szellemi részét illető közlemények küldendők, természetesen levelek nem fogadják és közlésük nem adatik vissza.

Megjelenik minden héten kétszer: Vasárnap és Csütörtökön.

Szerkesztővel értekezhetni: naponta délelőtt 11 órától 12-ig.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Minden csütörtöki számhoz egy felelő terjedő könyvtalajában nyomott „regény-csarnok” csatolattal mellékel gyantát.

### A zombori színház ügyében.

II.

Lapunk mult számában elmondottuk az épülő színház érdekében mindazt, a mit a részvény-társaság igazgatósága részéről mint hiányosat, mint téveset észleltünk. Folytat fectettünk a pályázati hirdetés azon pontjára, mely a színház használatáért esténként 10 frtot köt ki. Ezuttal tehát fölösleges volna e pont hátrányait bővebben részleteznünk.

A 10 frtyai bér látszólagos előny, valóságban hátrány. A részvény-társaság minden esetre jól jön ki vele, de nem ugy a közönség, s a színház magasb hivatása ellentétben áll vele. Azt, hogy akadnak emberek nálunk, a kik a színiügyből akarnak megélni, mint színiagazgatók, vagy mint színészek, ez valami természetes, de éppen ellenkezője annak az, hogy a mi viszonyaink között magánemberek akarják azt üzlet gyanánt fölhasználni. A legtöbb város nem hogy hasznot huzna anyagilag színházából, de évről-évre soha sem visszafizetendő tőkeket fektet be, melyek azonban moraliter igenis kamatoznak.

Színházi részvény-társaságunk igazgatósága tehát semmi esetre se jart el a közönség, vagy a részvényesek kívánsága szerint, midőn a színház elnyerhetését nem pusztán erkölcsi, de egyszersmind anyagi feltételektől is függővé tette. Ellenkezőleg, minél jogosabb s méltányosabb erkölcsi feltételeket szabott, annál inkább kellett volna azokat anyagilag megkönnyíteni.

A színiagazgató kapja a színházat ingyen, sőt hozzá futtató is, s az anyagi támogatást. Ezért egyebet nem szabad tőle kívánnunk, mint azt, hogy kiváló társulatot szervezzen, hogy műgényeinket teljesen

kielégítse, hogy egyszóval a zombori színházat a kornak megfelelő nívóra emelje.

Ezt is, s még anyagi terhes kötelezettséget nem lehet ráróni, mert vagy el nem fogadja, vagy a mi rosszabb, elfogadja, de nem váltja be.

(Folyt. követc.)

### A régi jó idők.

Azoktól, kik a dolgok folyásával elégedetlenek, sokszor hallani a régi jó idöket emlegetni. Söhajtozva emlekeznek vissza reájuk, mint olyan idökre, melyekben az emberek boldogok és elégedettek voltak. Sokan, kik azokat a régi jó idöket csak hirből ismerik, sohajtoznak utána, anélkül, hogy észükbe jutna kérdézőkönyvi vagy gondolkozni felöle, hogy minök voltak tulajdonképen azok a régi jó idök s megérdemlik-e egyáltalában, hogy sohajtvá emlekezzünk reájuk és öhajtozva visszaki-vánjuk? S ez már annyira szokássá vált, hogy korunk rovására diesérgetjük azokat az elmult régi jó idöket, pedig minden értelmes embert megtanít-hatna a történelem arra, mik voltak azok a régi jó idök?

Közérlől tekintve a dolgot, bizony semmi okunk sincs, ilyen korunk rovására, a régi jó idöket visszahajtani, s bizonyosan azok, kik a régi jó idökben éltek, talán ép ugy, mint mi, elégedetlenek voltak saját állapotjukkal, szintén a régi jó idökre emlekeztek, s valószínűleg így volt ez minden idöben és minden népnél.

Ennek pedig megvan a maga oka.

Többé kevésbé minden ember bizonyos kegye-letet örz szívében a multak emleke iránt. S mint-hogy az utóemzedekek előtt még az alig elmult kor is bizonyos varázssos színben jelen meg, ama kornak és a benne élt emberek egész állapotját szebb színben látjuk, mint ahogy az a valóságban volt.

Nagyon természetes.

Nem ismerjük a „régí jó idök”-ben élt emberek fázadozásait, bajait, társadalmi viszonyai jó részben ismeretlenek előttünk, s a mit az általános vonásokban vázoló történelem belőlük megörökített, az inkább a küzdelem amaz eredményére vonatkozik, mely a mi örökségünket is kepezte, s ha csuszott közbe rossz is, az átvett jóért könnyen megeléged-hetünk amazzal is.

A nem gondolkozó ember a dolgok fejlődésé-nek sokkal homályosabb felfogásával bir, mintsem hogy mindenben és mindenütt képes volna az ok és az okozat közötti viszonyt magának megmagya-rázni, s így sok doloz van, a mi előtte örök rejtély marad, ez pedig jözan itéletét nagyban akadályozza.

A régi jó idökre való hivatkozás józást ennek közöni létezését: de ép oly jogtalan, mint a minö veszedelmes.

Figyelmes hallgatói volnának annak, a ki nekünk elmagyarázna, hogy miben állott voltaképen a régi idök jósága, és mivel és mennyivel rosszabb a mi korunk, melyben mi működünk és teemi hivatva vagyunk.

Az elégedetlenség nagy része bizonyosan ugy érdekel fogja támogatni a „régí jó idök” jogosult-ságát, mely önésségét és rut anyagságukat vilá-gosan bebizonyítandja — Talán nemesebbek, tisztáb-bak voltak az erkölcsök? Tan nagyobb volt a jötekönség és szamosabbak az emberbaráti cseleke-detek? Az emberek talán egymás irányában nagyobb szeretettel viseltetének? Talán nem volt irigy, s a bün, az öcsmány cselekedet ritka eset? Talán több alkalma volt az egyének szellemi erejének, tehetségének kifejtésére? Talán biztosabban, nyu-godtabban érzhette magát az államhatalom véle karjai alatt? Vagy talán több tért nyilt a hazaíás tettek gyakorlására? sat, sat.

Semmi mindezekből. Sőt ha egy kissé közölről nezzük meg a dolgot, akkor annyit látunk, hogy a

## A „ZOMBOR és VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

### Angyalok lelke.

Zöld erdőben jártam,  
 Höltyöt találtam;  
 Három szálát szakítottam,  
 S kedvesemnek adtam.

Mikor megkoszonte,  
 Szívemre kötötte,  
 Hogy virágot soh-se tejjek,  
 Mert azt tenni vétek.

„Minden virág egy szép  
 Angyal tiázta lelkét  
 Orzi, rejti kis kelyheiben,  
 De csak életében.”

Ha letörjük: meghal;  
 S a tüdő illattal  
 Együtt száll az angyal lelke  
 Föl a szívtelenbe.\*

Igy szözlött galambom.  
 És most beh jó tudnom,  
 Hogy az, aki virágot tép,  
 Angyalok ellen vét.

Azóta vigyázok,  
 Ha virágot látok;  
 Lenök szépen melléje  
 S beszélgetek vele.

Rudnyánszky Gyula.

### A hallgatás aranyat ér.

(Lé.)

A „Zombor és Vidéke” szerkesztőjének egy üzenete hanyag munkatársához monlja, hogy „a hallgatás aranyat ér.” Igen szellemes, bár nem eredeti. — Mindenki eltalálhatja, hogy ez szemrehányás, még pedig oly szem-rehányás, a melynek erejével a szerkesztő egy csapással két legyet fog. Hjjah, a mai világban hasznosok és ravaszok a szerkesztők. Azt írja a „Z. és V.” szerkesztője egy régóta hallgató munkatársának a szemrehányás ke-serült hangján, hogy „a hallgatás aranyat ér”; kevés szó, de sok tartalom. Benne van az, hogy a munkatárs ur igen „élénk tollal és ügyes modorban szokott írni,” tehát legyenése a munkatárs ur hűségának — itt t. i. a szer-kesztő olvasó-közönsége nevében beszél, és az által igye-kszik a commotizáló munkatárs szívére hatni, hogy nyil-vánosan megdicséri, és leplezve — de úgy hogy min-denki kiértheti belöle — odatalja, hogy a munkatárs ur „szellemes tollát” nehezen nélkülözi; sinli a közönség.

Szeretném én azt a munkatársat, azt az istentől elrugszkodott tollhóst látni, a ki ilyen kapacitatorra meg nem indul. Fogadni mernék hogy attól a bizonyostól, a kinek speciell ez a lakonikus üzenet szól, már ott fek-szik a szerkesztő asztalán egy tárcza meg egy sirán-kozva búcsánatkérő levél. Pedig a szerkesztő nem ér-delemi azt meg.

Mindenki azzal fizet, a mivel bir.

A szerkesztők (persze a vidékiek) éppen olyanok, mint a nők (persze a fővárosiak is). A nők egy 20—30 forintos pompás virágcsokorért fizetnek egy meleg kéz-szoritással és egy bájos mosolyval, a vidéki szerkesztők

pedig egy 20—30 „kutyanyelvess” tárczáért fizetnek egy melegebb kézszoritással és egy kevésbé bájos mosolyval — pláne nemelnykor még ezt is csak „par distance.”

En azt mondom, bolond a ki beéri vele. De még is csak jobb helyzete van a munkatársnak a szerkesztő szívében, mint egy közönséges férfinak — ugy értem t. i. hogy a ki nem „munkatárs” — egy szép nővel szemben. Mert a férfi a mellett hogy drága pénz-zét csokroika vesztetgeti, még kénytelen a nő hiúságát is legyezni (drága legyezni!), ellenben a munkatárs ha jóvalaó czikket ír, legalább a szerkesztő kénytelen hiúsá-gát legyezni (olcsó legyezni!)

Azonban kár zsörtölödni. Valjuk be, hogy mind a kettőnek gyönyörűsége „honorarium” jut ki. Ez az igazí „tisztelöltetj.” Jó szívvel adjuk, jó szívvel fogadjuk — és nem kerük semm-be, amibár a mai realis gondol-kozási világban meg a közönségtől és mosolyokat is áruljuk — már mint a nő; nor a szerkesztők meg nem.

Megkoszonom szépen a „szabad sajtót.” Micsoda is az? Csak ugass, hiúlipró, enni nem kapsz. Ez a szabad sajtó. Irni tárczát, mikor üres; megtölteni a „csarnokot”, midőn ki vagyunk kuszobólva a sörcsarnokból, csinálni újdonságokat, mikor minden a régiben marad — ez a sajtószabadság. A legvékonyabb köpeny, melybe fagyos telen takarozunk.

De igaz, hiszen van annál különb jutalom is: a tiszta, boldogított ontudat és a diésőség. No hát az ontu-dat igen szép valami, de csak abban az országban ural-kozik, a hol nincs trónkövetelő: a phantasia országában; hát meg a diésőség; az meg épenséggel kevés helyet foglal el, mert csak — álom.

A valóságban csakis azt a honorariumot kapja a





Haza mentem. Próbáltam mindent, de nem sikerült semmi.

Beletettem a két nevet a kalapomba és huztam vagy százszor. Egyik név sem jött ki háromszor egymásután. Ezt a lutrit játsztam egész estig a nélkül, hogy eredményre jutottam volna.

Földhöz vágtam a kalapot a papírtekercsekkel együtt és elhatároztam:

— Nem nőszülök, jöjjön a minek jönni kell, agglégny maradok.

Lefeküdtem, nem bírtam aludni. Megjelent rendes kísértem, a ki nem fizetett váltó üldözött reggelig.

Izsonyu ójszakám volt. Másnap délelőttig kiálltam az auctiás minden kigondolható kinjait: de a határnap, pláne a határóra elérkezett. Tenni kell!

Ujra a véletlenre bízam magamat és elindultam leánykérebe. De melyik? de melyik?

Magam sem tudom hogyan, mégis elérkeztem mennyországom ajtajához s nagy fohászkodás után félénken kocogtam.

— Szabad! — hangzott belülről egy hármás szózat.

— Szent isten! — együtt vannak mind a hárman!

Visszalépni nem lehet! Előre!

Beléptem.

A két angyal egymás mellett ült a kanapén, a mama szemben velük egy nálánál is vénebb borszéken.

A két választott lesütötte szemeit a mama felém énekel:

— Ah, isten hozta, isten hozta, Emil ur! Tessék helyet foglalni!

Körülnéztem, hol találhatnék számomra valami menhelyet, jó messze a társaságtól, mialatt az angyalok hirtelen helyet csináltak nekem boldog-boldogtalannak a kanapén maguk között.

— Tessék ide közénk — szólt meg egy szeráfhang, már nem emlékszem Jeanette-ó vagy Minette?

A veríték kezdte nedvesíteni arczatom zavaromban, de végre is helyet kellett foglalnom a gráciák között.

Magamon kívül voltam s csak arra a borzasztó szóra tértem magamhoz:

— Hát kedves Emil ur, mi jó hozta hozzánk.

Uram én istenem, itt a pillanat! Összeszedtem minden erőmet s elkezdtem a diktóit:

— Hát mert, miután, tudniük — jobbra is balra is pislantottam egyet-egyet, de szomszédnőim lesütötték szemeket. — Melyiket? melyiket? Rázott a hideg, gyötört a forróság! — Oh ez a helyzet borzasztó volt.

Hogy e kis szünetet okadatozjam, jónak láttam hatalmasan köhögni. Egyszer csak jobb kezemen gyöngéd szorongatást érezek; oda pillantok s szemeim találkoznak Minette bogárszemeivel, melyekből biztató sugarak löveltek felém.

A sors határozott. Minette győzött: Ujra fölvettem beszédem elejtett fonálát!

— Mintán tudniük elhatároztam, hogy életem monológját a boldogabb házaseslet dialógjával eserelem fel, tehát, hogy — akkor — aztán —

E pillanatban baloldról egy szöke Diána meleg lehelletet arcomon s hallottam egy pár elfojtott sóhajtást is. Zavarom tetőpontra hágott. Forgott körülöttem a világ.

Jobbról a puha kéz, balról a hódító fűrtök. Végre is a kétségbeesés legmélyebb örvényéből nyögtem ki az utolsó szavakat:

— és bátorodom Meyerné asszonyság kezét megkérni!! —

Tableau!! A leányok sikoltoztak, ájultoztak jobbra, balra, én kerestem az ajtót, Meyerné asszonyság kereste a — seprőt. Általános zür-zavar, míg végre én rátaláltam az ajtóra és kimenekültem az utcára. Hogy miként? azt mai napig sem tudom.

Ez a história ugy végződött ugyan, hogy fizetésemet lefoglalták és még ma sem vagyok egészen rangerezva, de azért mégis nagy köszönettel tartozom Meyerné asszonyságnak.

Oh édes istenem, ha szavamon fogott volna!!

Rónaszék Gyusztáv.

## NYILTTÉR. \*)

Tekintetes szerkesztő ur!

Belt Sebestyén zombori lakos a „Bácska” című lap 36. számában mint egy veszett ób nekem támad s tajtékoz dühében gyalázatos rágalmakat szór becsületes s neven ellen. Ez orvtámadás ellen, melynek egyedüli indokát abban lelhetni, hogy Belt Sebestyén törekvése nemcsak oda irányul, hogy az embereket anyagilag, de egyszersmind hogy erkölcsileg is tönkre tegye, csakis a nyilvánosság előtt védekezhetem.

Azzal kezdi Belt Sebestyén durva támadását, hogy én Apatinban asztalos voltam, jelenleg feleségemnél műhelyvezető vagyok, a mivel szegénységemet s tönkreté-

\*) E rovat alatt közlötékért felelőséget nem vállal a Szerk

telem akarja a nyilvánosság elé hozni. Nem tagadhatom, hogy ez így van, de ha valaki egy más ember szemé kiüti, akkor ugyan könnyen csufolhatja egyszeműnek. Gyalázatos rágalom az is, hogy én Belt Sebestyént lépten-nyomon üldözém. Vajha ő ne üldözött volna engem a tönk szélig, nekem arra nem volna lelkiismeretem. Most elérte célját, tönkre tett, de ezzel meg nem elég. szék, hanem már most rendes foglalkozásomban is zavarni akar.

A mi Belt Sebestyének házamra vonatkozó megjelzését illeti, arra azt felelem, hogy Belt Sebestyének nem egy emberrel volt üzleti összeköttetése, de nem hogy általa az ő saját pénzén szerettek volna házat, hanem ellenkezőleg általa mindegyik elvesztette a házat. A ki ezzel bővebb értesítéseket akar, az jöjjön hozzám. A mi azt illeti, hogy nekem nevem nem volna, arra csak azt felelem, hogy bár műhelyvezető vagyok is, azért az én nevem minden polgári körben szebben hangzik, mint Belt Sebestyéné, s több tiszteletet élvezek társadalmi körökben, mint ő, a ki lenhőzójó diszekvással kacserkodik, éppen ezért minden további jövőben ellenem irányuló támadását ignorálok és megvetem, s kijelentem, hogy sokkal nemlenebb embernek tartom, hogy sem választás is érdemesíteném.

Ennyit a becsületesemre rontó piszkos nyelv jellemzésre a nagy közönség iránti tájékozául.

Zombor, 1882. aug. 29-én.

Sztano Ferencz

Felelos szerkesztő:

MÜLLER GYULA.

Kiadók és laptulajdonosok:

Nadasch, Muzsik és Partlics.

## H I R D E T É S E K .

„Vadászkürt szállodában”  
ma csütörtökön és holnap pénteken

visszavonhatatlanul

utolsó nap látható

legkisebb



emberpár

A családok látogatását megkönnyébbíteni, mátlól kezdve

belépti díj a liliputi párhoz

első hely 20 krajczár, második hely 10 krajczár,

katonák és gyermekek a felét.

A közlő tanévre!

Valamennyi közép, nép és egyéb iskolákban előirt



tankönyvek és tanszerek,



valamint



író- és rajzeszközök



Schön Adolf könyv- és papirkereskedésében

a kiszabott bolti áron megszerezhetők.

Vidéki rendeléseket pontosan és lelkiismeretesen a legnagyobb készséggel eszközölöm.

Ugyszinte mindennemű könyvkötőmunka műhelyemben elvállaltatik.